ԹԻՒ 7761-4 1 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1911 ԵՐՕՔՇԱԲԹԻ

14 Novembre 1911 N. 7761-4

نومرو ٤ - ٧٧٦١ ١ تشرين ثانى ١٣٢٧ سالى

ՉԷԶՈՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

IMPREMERIE ARÉVELK FONDÉ EN 1883

پازار ایرتسندن ماعدا هر کون نشر اولنور. مدیر مسئول وصاحب امتیاز ر. سقایان

ՏՆՕՐԷՆ
Ս. Գ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՕԼԻՍ - ԳԱԼԱԹԻԱ

چزوق
یومی وسیاسی غزته
مدیری س. ق. بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه فیاتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات
ایچون سنه‌لکی ١٠٠ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամս.
Գաւառներու համար	100	54
Արտասահման »	35	20 Ֆր.

مطبعهٔ
آره‌ولك
نسخه‌سی
١٠ پاره
10 ՓԱՐԱ

چزوق
TCHÉZOK
Journal arménien
DIRECTEUR
S. K. BOYADJIAN
CONS/PLE-GALATA

ՇԵՐԻՖ ՓԱՇԱՅԻ ԶԱՌԱՆՑԱՆՔՆԵՐԸ

(Շարունակութիւն)

Վերջերս այս նպատակով Ճավիտ պէյ Փաքը Ասիոյ մէջ բանակոսուԹիւններու չրջան մը կատարեց։ Ասիկա կը նմանի Սատանային պատարագ մատուցանելուն։

Ժողովուրդը իր պարզ ողջմտութեամբը չատ աւելի լաւ ըմբռնած է Սահմանադրութիւնը քան նոյն ինքն քմիթէն, քանի որ կարելի չէ իրեն հասկցնել թէ ներկայ բէժիմը Սահմանադրական բէժիմ մը չէ։

Գալով խորհրդարանին, քմիթէն ուզեց գտնել այս մասին իրերը պարզել։

Արդարեւ, միթէ չյայտարարեց իր անգամներէն նախագահ Ահմէտ Բիզա պէյի բերնով որ խորհրդարանին մէջ մէկ կուսակցութիւն մը պէտք է գտնուի, այն է իրենցը։ Նախագահը անշուշտ, ինչպէս իրեն դիտել տուին իր պաշտօնը պահպանել կ'ուզեր։ Բայց որովհետեւ իրեն ցոյց տուուեցաւ թէ խորհրդարանական կեանքի այդ տեսակ ըմբռնում մը չատ համաձայն չէր Սահմանադրական սկզբունքներուն, իր նախկին յաւակնութիւնները քիչ մը զգուշցեց, թէեւ չկրցաւ հրաժարիլ տէմոքրատ կամ ազատական կուսակցութեան երեսփոխանները սատեալ ու հալածելէ ամէն միջոցներով, նոյն իսկ ապօրէն, մէջը հաշուելով նաեւ բանտարկութիւնները։ Սինոպի մէկուս Տոքթ. Բիզա Նուր պէյ որ զնանէն խուցած գուրս ելաւ, այս մասին բաներ մը գիտէ։

Եւ սակայն երեսփոխաններուն երեք քառորդը քմիթէին կողմէ ընտրուեցան, քանի որ բոլոր այն տեղերը ուր կրցաւ ոտք դնել՝ զանոնք ընտրողներուն պարտադրեց սպառնալիքներով։

Թէեւ այս բանը արգելը չեղաւ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարդ Նախարար Հայաճեան էֆէնտիի որ Բարիզեան թերթի մը մէջ ցաւ չի յայտնէ՝ ըսելով որ քմիթէն առաջին ընտրութիւններուն ատեն բաւական կազմակերպուած չէր։ Ասկէ կ'երեւայ թէ յառաջիկայ ընտրութիւնները ինչ պիտի ըլլան՝ եթէ փոփոխութիւն մը յառաջ չի գայ։ Եւ որովհետեւ այսօրուընէ մինչեւ յառաջիկայ տարիի հոկտեմբեր ամիսը փոփոխութիւններ կրնան պատահիլ, քմիթէն որոշեց դէպքերը գահավիժել, քանի որ տակաւին իշխանութեան գլուխն է, ինչպէս կ'երեւայ Սելանիկի քոնկրէսին ծրագրէն, որուն մէջ, Սահմանադրութեան վերաքննութեան մասին 2րդ յօդուածով, կը պահանջէ որ Սուլթան իրաւունք ունենայ խորհրդարանը լուծելու առանց Ծերակոյտի հաւանութեան։

Սահմանադրութեան այս վերաքննութիւնը արդարեւ նշանաւոր է։

Երկու երեք ամիս կայ, խորհրդարանի ամէնէն զուտ միութենականները՝ երկրորդ անգամ ըլլալով՝ Ծերակոյտի ընդունելը կը պահանջեին, սա պատրուակով թէ այդ ժողովը ըստ բաւականի հանրային կարծիքը չցոլացներ։ Արդ, հիմա կը փափաքին, ըստ վերոյիշեալ ծրագրին, որ ծերակուտականները Սուլթանին կողմէ ցկեանս անուանուին։ Իրենց հաստատած կերպով յառաջդիմութիւն մըն է սակայն։

Իրենց տակտիքան դիւրահասկնալի է։ Իրենք պատմութեան մէջ նմանը չտեսնուած ճնշումով մը խորհրդարանի տէր դառնալէ ետքը, կ'ուզեն որ Սուլթան ալ Ծերակոյտին տէր ըլլայ, քանզի Սուլթանը արդէն իր ընծային բարութեամբ քմիթէն կը պաշտպանէ։ Այս պայմաններուն մէջ, կրնան վեհապետին առանձնաշնորհումները մինչեւ բաձարցակ իշխանութեան սահմաններուն հասցնել, քանզի վստահ են որ իրենց իշխանութենէն բան մը չպիտի կորսնցնեն։ Եւրոպական Թուրքիոյ մէջ իր ըրած ճամբորդութեան միջոցին Մէհմէտ հինգերորդ չատ մը բանախօսութիւններու մէջ քմիթէին տրժանիքները գովեց։

Սահմանադրութեան վերաքննութեան մէկ ուրիշ կէտն է այն յօդուածը որով կ'առաջարկուի ընտրելի ընել բոլոր քսան տարեկան Օսմանեան քաղաքացիները։

Այս ծրագիրը, արդարեւ, չարժեր վիճաբանութեան ենթարկել։ Բոլորովին տղայական է։ Այսուհանդերձ պէտք է դիտել թէ մեր ներկայ վարիչները ինչ գաղափար կազմած են ժողովուրդի ներկայացուցիչներուն փորձառութեան, չափաւորութեան և մտքի հասունութեան վրայ։

Եւ ցաւ կը զգան որ բուն իսկ քմիթէն զուրկ եղած է այդ յատկութիւններէն Արաբներու, Տրուզներու, Ալպանիացիներու, Քիւրտերու ենթ հետ ունեցած իր յարաբերութեանց մէջ։ Այս վերջինները ապստամբեցան անշուշտ, բայց ինչո՞ւ համար։ Քանզի առաջին անգամ կառավարութիւնը իրենց հանդէպ բուռն ու աններող ընթացք մը բռնեց։

Տրիպոլսի մասին կառավարութիւնը կրկնակի և բաւական նուաստացուցիչ կոչեր կ'ուղղէ եւրոպական պետութեանց հայցելու համար միջնորդութիւն մը որ արդէն գրեթէ անկարելի է։ Աւելի իմաստուն և նուազ ստորնացուցիչ չպիտի՞ ըլլար, առաջին անգամ ներքին դժուարութիւններ ծագած ատեն, նոյնպէս կոչ մը ուղղել արաբ, ալպանիացի, տրուզ, յոյն, քիւրտ երեւելիներու, որոնք իրենց ցեղակիցներու կողմէ պատգամաւոր եկած էին և անոնց հետ բարեկամաբար վիճելու որպէս զի համաձայնութեան գետին մը պատրաստէին։ Բայց. որովհետեւ անոնք իրենց շահերը կը պաշտպանէին և կը փափաքէին այդ շահերը հաշուեցնել նոր ըէժիմին հետ, իրենց հետ վարուեցան այնպիսի ձեւով մը որ նոնիսկ ներելի չէ հանդէպ արտաքին թշնամիներուն։

Ու այս վարդապետութեանց համար քմիթէն կատարելապէս պատասխանատու է, օրինակի համար. վերջին ապստամբութեան միջոցին, Թրկուտ Շեվքէթ փաշա, որ Պոլսէն հրամանդ կը ստանար չափաւորութեամբ գործելու, իսկ Սէլանիկէն հրաման կը ստանար ամենամեծ խստութեամբ վարուելու, խղճմտօրէն կամ մանաւանդ առանց ոճ և խղճահարութեան կը հնազանդէր Միութեան և Յառաջդիմութեան քմիթէի կեդրոնին այս կերպով Սելանիկը Պոլսէն վեր կը դասէր։

Ով երբեք պիտի կրնայ գիտնալ բոլոր այն բռնութիւնները որոնք գործուեցան ոչ միայն Ալպանիոյ՝ այլ և Մակեդոնիոյ մէջ, զինաթափութեան առթիւ։

Քմիթէն կ'ուզէր այսպէս ,ամբոքացնել» Օսմանեան կայսրութիւնը։ Մակեդոնիոյ մէջ ուրիշ միջոց մըն ալ գործածեց, այն է գաղթականներ բերել հաստատելը։ Պոլսոյ Հէյրսէքէն խումբ խումբ իսլամներ բերել տուաւ որոնց յանձնեց իրենց համար գտուած հողերու կրնաք երեւակայել թէ այս նորեկները ինչպէս ընդունուեցան տեղացիներուն կողմէ։ Այս գործը գժտութեան նոր խմոր մը աւելցնել էր նահանգի մը մէջ որ արդէն չատ քիչ կը ճանչնար ցեղերու և կրօնքներու միջեւ խաղաղութիւնն ու միութիւնը։ Քանզի այս մուհանիրները անկարող էին մշակելու հող մը որ անծանօթ էր իրենց և քիչ ատենէն, ամէն բանէ զրկուած մնալով, խմբովին ուզեցին վերադառնալ ինչպէս որ եկած էին։ Նոյն իսկ Ֆրանց Ժոզէֆ կայսեր հեռագիրներ ուղղեցին որոնցմով իրենց խոնարհ հաւատարմութիւնը կը յայտնէին Աւստրիոյ Հունգարիոյ վեհապետին։

Զմոռնանք թէ քմիթէն էր որ վճռեց և մինչեւ հիմա կը գործադրէ Յոյներու դէմ պատերազմը, ի մեծ չահ իր Սելանիկի սիրեցեալ բնակիչներուն, ինքն էր որ, Ապտիւլ Համիտի օրինակին հետեւելով, Ջարգել տփաւ Ատանայի Հայերը, ու այս կերպով կ'ըմբռնենք իր ներքին քաղաքականութեան մեծ գիծերը։ Բռնապետական տիրապետութեան քաղաքականութեան։

(Շարունակելի)

ԳԵՂԱՑԻԿ ԷԶԵՐ

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԵՍ ԳՈՒՌՆ

Ամէն բան մեզ կը յաջնէ։ Երբ արեգակը կ'երեւի կապոյտ երկնքին վրայ, ասոր փայլուն ճառագայթներուն մէջ կը լուսամ մեզ տեսնել։

Երբ պարտիզը մտնեմ, ծաղիկներուն մէջ կը կարծեմ գտնել մեզ դու։ վարդերուն վարդն ես, տուտանիներուն տուտանը։

Երբ պարել սկսիս, ասպրերն իսկ նախանձոտ հրապոյրներուդ, կ'սկսին իրենց պարերգը քու տուրջդ, մեզի համար։

Երբ գիշեր ըլլայ, մթութեան մէջ ոչինչ զարուտոր է փայլդ որ լուսնակին տարփալի դէմքը կը ծածկես։

Դու միշտ սիրուն եւ գանկալի ես։ ծաղիկները, լուսինը ասպրերը մեզ միայն կ'ողջունեն։

Եղիր ուրեմն ինձի համար արեւը որ գեղեցիկ օրերու սեղմիչն է, կեանքն է, յաւիտենականութիւնն է ան։

Թարգմ.
ԿԷՕՔԷ Մ. Գ. ՄՈՉԵԱՆ

آلمانیا کچ قالدی لکن چابوق ایلرولەدی

فرانسه وانکلتره مستملکه عنوانیله دنیانك مساعد اراضیسنی میانەلرنده تقسیم ایدوب ، بین‌الابحار بیوك حکومتلر وجوده کتیردکلری عصرلرده آلمانیا ضعیف واهمیتدن عاری اولدیغندن شو عمومی غصب وغارتدن حصه‌مند اولامایوردی. چونکه ١٨٧١ تاریخندن مقدم آلمانیا عمومی براتحاد عقد ایتمه‌مش اولدیغندن بالطبع بویله بر حال ایله قوت ونفوذه مالك اولامازدی.

آلمانیا اتحادینی وجوده کتیردیکندن ٤٠ سنه صوکره آوروپانك قلبکاهنده براپراطورلق وجوده کتیرمشدر، انکلیز وفرانسزلرك یوزلرجه سنه‌لرده برچوق مزاحم ومصارف ایله اله کچیردکلری مستملکاته نسبةً آلمانیا پك آز برزمانده واسع مستملکه‌لره مالك اولدی. آلمانیا دیکرلرینك محاربه ومزاحم ایله کورمش اولدقلری ایشی نفوذ وقوتنك عنوانی وتأثیریله کورمکدەدر.

بوکون آلمانیا مملکتندن خارج ١٥ — ٢٠ میلیون خلق ایله واسع مستملکاته مالکدر.

بوحسابده آلمانیا ایمپراطورلغنك قرق سنه‌لك برترقی‌دن صوکره اقتصادی ومادی شعبه‌لرده اولدیغی کبی مستملکات تدارك ایتمك نقطهٔ نظرندن دخی ایلرولەدیکی کورولیور. ایشته بوسببدن آلمان ایمپراطوری « آلمانیانك مستقبلی دکزلر اوزرنده‌در » دیه اعلان ایتدیکی زمان بونکله المان خلقنك کندی سریع تکثریله دکزلردن اوته اراضی ومستملکاته مالك اولمادن یشامسی ممکن اولمدیغنی آکلاتمق ایسته‌یوردی. مع‌مافیه محصولات صناعیه‌سنی فروخت ایدوب ، مواد ابتدائیه‌یی استحصال ایتمك اوزره آلمانیا بهمه‌حال مستملکاته محتاج ایدی.

معاملات اقتصادیه‌یه ادخالات واخراجاته مانع اولمق اوزره دنیاده برکرك قانونی واردرکه خصوصی مستملکه‌لره مالك اولمیان دولتلر بوندن چوق متضرر اولورلر.

شاید آلمانیا محصولات خصوصیه‌سنی فروخت واولنرلك مواد ابتدائیه‌سنی استحصال ایتمك اوزره مستملکاتدن محروم اولسه ایدی اقتصاد نقطهٔ نظرندن چوق صیقیله‌جقدی. بوسببله انکلتره وفرانسه کبی مهم برموقع اشغال ایتمك ارزوسندن کری طورمایوب ، اقتصادی برحربده مغلوب اولماق اوزره چالشمقده ایدی، فقط طوغروسنی سویله‌یەرك المانیا هیچ قان دوکمه‌دن سیاسی برمهارت ایله مادی ومعنوی قوتنك اجرای نفوذیله بلا محاربه بوقدر واسع مستملکات قزاندیغندن طولایی شایان تبریکدر. مثلا شو صوك فاس مسئله‌سنده اغادیره برزرهلی کوندروب ، فرانسه‌یه محاربه تهدیدی کوستردرك برقطره قان دوکمه‌دن وبرقورشون بیله اتمادن یالکز روی موافقت کوستردیکی ایچون فرانسه التیوز بیك نفوس ایله قونغودن ایکیوز اوتوز بیك مربع کیلو متره براراضی‌یی المانیایه تسلیم ایتدی.

فی الحقیقه مستملکات اله کچیرمك اوزره اك ایی واسطه بودر. لکن المانیا برامر ایله محاربه‌یه حاضر واماده بولنان قوتلی برارادویه مالك اولماسه بالطبع مقصدی حصولپذیر اولاماز ایدی.

دیکر طرفدن دخی بلا فاصله اردویه برچوق مصارف یاپقدەدر.

دائما بویله وسائط تهدیدکارانه ویاخود سیاسیه ایله افریقاده ، اسیاده ، واوقیانوسیاده دخی بویله‌جه برچوق مستملکات اله کچیرمکه موفق اولمشدر.

اسیاده چین حکومتنك سواحل شرقیه‌سنده کیاچو ولایتنك اداره‌سنی اله کچیرمك اوزره برقاچ طوپ انداخت ایتدی ایسه‌ده کندی اسمی غایتله بیوك ونفوذلی اولدیغندن چین حکومتی مقاومتك پك بهالی‌یه اوطوره‌جغنی دوشونه‌رك، مذکور ولایتك ترك ایدلمسنه‌روی موافقت کوسترلدی.

چین حکومتی شو حرکتیله چوق عقللی طوراندی عکس تقدیرده ایکی المان واعظنك کندیلرندن خبردار اولمیان برقاچ چینلی طرفلرندن قتل ایدلمه‌لرینه مقابل کیم بیلیر؟ نه‌لر غائب ایده‌جکدی.

بتون شو سوزلردن المانیانك اراضی‌یه مالك اولمق اوزره کچ تشبث ایتدیکی وفقط پك سریع صورتده ایلرولەمش اولدیغی استنتاج اولنه‌بیلیر.

(١٨١) عبدالحمید وشریف هولمس

اوچنجی قسم

سقوطه طوغرو

بشنجی فصل

خائن

سابق محرر بوسوز اوزرینه :

— نه ایچون ؟

— زیرا شمدی بزدن برینك ناموجود اولدیغنی کورمکده‌یم ...

صالحه خانم کوزینی اطرافه چویردکدن صوکره :

— طوغرو سویله‌یور ، بوراده حسنی بك یوقدر ...

همان چاکی اوروب خدمتجی قیز کورندی :

صالحه خانم حسنی بكك نره‌ده اولدیغنی خدمتجی قیزه صوردی وقیز جواباً ، برآز اول عزیمت ایتمش اولدیغنی سویله‌دیکنده خانم خدمتجی قیزه خطاب ایده‌رك :

— کیتمزدن اول برشی سویله‌دیمی ؟

— ایکی ساعتدن ینه عودت ایده‌جکنی سویله‌دی.

بویله بردنبره عزیمت ایتمك اووقته قدر کورلمه‌مش ایدی ایسه‌ده شمدی آرتق اثنای مکالمه‌ده اوندن بحث ایدیلیوردی، عجبا کندیلرینی اله ویرن حسنی‌می ایدی؟ ظواهر احوال حسنی بك علیهنده بولندیغی جهتله ، حسنی بكك بشقه دفعه‌لردخی برطاقم وسائل ایله کندیلرندن بویله‌جه آیرلدیغنی درخاطر ایتمکه باشلادیلر.

بوندن بشقه دیکر برطاقم وقعه‌لری دخی بووسیله ایله ذکر ایتدیلر.

حسنی ضیا پاشانك دائمی بردوستی اولدیغی کبی اونك خائنلغی دخی مرتبهٔ ثبوته واردیردقدن صوکره وجودینی اورته‌دن قالدیرمق اوزره قرار ویرلدیکنده ، حسنی کندی باشنه قرارك تأخیرینی درمیان ایده‌رك ، ضمناً ضیا پاشانی محافظه ایتمك ایسته‌مشدی ، فقط دیکر طرفدن حسنی وسائل مختلفه ایله کندینك حقیقی بر وطنپرور وعبدالحمیدك استبدادینه بارشماز بردشمن اولدیغنی فداکارلقلریله کوسترمش اولدیغندن هپسی‌ده اونك وطنپرورلکنی اعتراف ایتمکده ایدیلر ، خصوصیله حسنی بالذات عبدالحمیدك قربانلرندن بری ایدی ، بتون بوتفرعات صالحه خانمی وآرقه‌داشلرینی بیوك برتشوشه دوچار ایتمش اولدیغندن قطعی برنتیجه‌یه اقتران ایتمك غیر قابل برحالده بولنیوردی.

برآز تأملدن صوکره صالحه خانم قطعی بر طور ایله :

— شبهه‌لریمز نه قدرده مقارن حقیقت اولور ایسه اولسون ویرمش اولدیغمز قرارك اجراسنی تأخیر ایده‌مه‌یز ، تردد هرشیدن تهلکه‌لی برحالدر.

بناءً علیه بوکیجه ویرمش اولدیغمز قرار موجبنجه طاورانوب بوحاله برنهایت ویرملی‌یز.

دیکرلری جواباً :

— اوت ! اوت ! آرتق بوفرصتی دخی الدن قاچیره‌مایز ...

سابق محرر فاعل مشترکی اولاجق عارفه توجیه خطاب ایده‌رك :

— اکرهپسکز بیله قارشو طورر ایسه‌کز بز درعهده ایتمش اولدیغمز وظیفه‌یی اجرا ایتمك اوزره یوله چیقارز ، اویله دکلمی عارف ؟

عارف جواباً :

— طبیعی کیده‌جکز ذاتاً بزه قارشو طوران ده یوقدر ، دیدی.

قاراکلق ایچه باصمش اولدیغی حالده ، هنوز مذاکره‌یه دوام ایدلمکده اولوب، تیمورجی سیمون دخی مذاکره‌یه اشتراك ایتمش ایدی. سابق آره‌صیره صبرسزلق ایله ساعته باقیوردی ، آلافرانغه ساعت اونده اودن چیقوب، اولندن الده ایدلمش وسائط ایله بیلدیز سراینه داخل اوله‌رق ، خائن ضیا پاشانك دائره‌سنه قدر کیده‌بیله‌جکلر ایدی.

لکن بتون بوشیلر بیك بردرلو تهلکه‌لر ایله اجرا ایدیله‌جك اولدیغندن عزیمت دقیقه‌سی یاقلاشدقجه صادق وعارف ، ایکی رفیقلر بحرانلی بروسوسه وخلجانه دوچار اولمقده ایدیلر.

صالحه خانم دوام ایتمکده اولدیغی برسوزی قطع ایده‌رك :

— ساعت طقوز بچقدر ، دیدی.

اشبوعادی سوزلر اجتماعده بولنانلر اوزرینه زیاده‌سیله تأثیر نفوذ ایدوب ، همان مصاحبه‌لرینه نهایت ویردیلر.

هپسنك فکرنده ، یارم ساعتدن کندی سوکیلو آرقه‌داشلرینك فدای حیات ایتمکی کوزه آله‌رق ، قطعی وشدید برقراری اجرا ایتمك اوزره کیده‌جکلری... بیوك بردوشنجه وجوده کتیروب، عمومی دخی محزون ومکدر اولیورلر ایدی.

صوك درجه مکنت وصبرسزلق کوسترمکده اولان صادق بك بیله دقیقهٔ عزیمت تقرب ایتدکجه محزون اولمغه باشلامشدی.

سابق محرر هیچ برایش یاپمازدن دردست ایدیلوب، بوش یره‌فدا ایدیله‌جکنه شبهه‌لنیوردی.

وذهناً :

— شاید موفق اولوبده صوکره بزی ئولورسه‌لر امورمده دکلدر دیو تکرار ایتمکده ایدی.

قراکلق ایچنده عارف بردنبره آیاغه قالقه‌رق :

— ساعت اونه اون دقیقه قالمشدر.

ظن‌ایدر ایسه‌م دقیقهٔ عزیمت حلول ایتدی...

هایدی کیده‌لم که آرقه‌داشلریمز بزی بکلمسونلر.

صادق بك کندی دخی ایاغه قالقدی.

اجتماعده مدهش برسکوت حکمفرما اولوب هیچ کیمسه اغزینی اچمغه جسارتیاب اولامیوردی.

بوصیره‌لرده بردنبره باغچه قپوسنك چاکی اورولمغه باشلادی.

صالحه خانم چاکی ایشیده‌رك :

(مابعدی یارین صباح)

استخراجاً طبعی ممنوعدر

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԵԻԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Թուրք թերթերը կը հաւատան թէ սէրուիներները տրամադիր չեն Ափրիկեան Տրիպոլսի կցումը ճանչնալու։ Մեծ սէրուիանց դաշինները արտասահմանի օսմ. դեսպաններուն յայտարարած են թէ ասոնք չէ եկած Իտալիոյ հոչակած կցումը ճանչնալու։ Տէրուիներները իրենց չեզոքութիւնը յայտարարած ըլլալով չեն կրնար միջամուխ կցման գործին որքան ատեն որ թշնամութիւնները չարունակեն և Թուրքիա ընդունի կցումը։ Գալով Աշխիպեղագոսի մէջ կատարուելիք պատերազմական գործողութեանց, Ֆրանսա և Անգլիա Հռոմի դաշինքին զեկուցած են թէ համամիտ չեն այդ բանին։

*** Հռոմէն Թանի ուղղուած հեռագիր մը մօտայտա կը նկատէ Եգէական ծովուն մէջ կատարուելիք պատերազմական մեծ գործողութիւն մը։ Լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կ'ըսուի թէ երկկ պիտի կատարուէր այդ գործողութիւնը։ Իտալական կառավարութիւնը որոշած է կարեւորութիւն չընծայել դիւանագիտական առարկութիւններուն, ինչպէս նաեւ Աւստրիոյ առարկութեանց, բայց Սկանդինիկի զբաւումէն։

*** Հռոմի կէս-պաշտօնական շրջանակներուն մէջ չի կարծուիր որ Եգէական ծովուն մէջ պատերազմական գործողութիւն կատարուի, հակառակ պաշտօնական ակնարկութիւններու։ Պատճառը սա է որ աւստրիական ու անգլիական դիւանագիտութիւնը կը հակառակի, և կրնայ ըլլալ որ դիւանագիտական կնճռոտութիւններ ծագին։

*** Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ տեղւոյն մէջ դժգոհակ տպաւորութիւն առաջ բերած է սա լուրը թէ Իտալիա պիտի գրաւէ Եգէական ծովուն կղզիները, ուր Յոյներ կը բնակին։ Հէպէն մամուլը կը յայտարարէ թէ Յունաստան պիտի ընդդիմանայ և պիտի բողոքէ սէրուիանց։

*** Տրիպոլսէն Սթէֆանի գործակալութեան կը հեռագրեն Նոյեմբ. 12 թուով. — Երէկ կէս օրին մօտ Նոր և անոյշ կուիներ տեղի ունեցան Սիտի-Մէսրիի մէջ։ Թշնամին մէկ քանի հարուած պարպեց մեր արեւելեան ճակատն վրայ, բայց առանց արդիւնքի։ Նոնամիգ երկու դունդեր, որոնք կը պաշտպանէին դաշտերը մաքրելու պաշտօն ունեցող գործաւորները, յանկարծակիի եկան զինեալ Արաբներու կողմէ և եօթը մեռեալ ունեցան։ Թուրք որսորդ զինուորներու վաշտ մը երեկ Կարիանէն հասաւ Այն-Զարա։ Կարթանի դէմ փոքրաթիւ Թուրքեր մնացած են, որովհետեւ իրենց ուժերուն փոքր մասը Տրիպոլսի առջեւ համախմբուած է հիմա։ Ստուգուած է որ թուրք կանոնաւոր ոյժեր կան Հոմսի և Զլարայի առջեւ։ Թուրքերու դաշտային հրետանիէն մաս մը միացած է լեռնային հրետանիին Տրիպոլսի առջեւ, ուր կը գտնուին Թունուզի ճամբով Թուրքերուն զրկուած երեք խորտրնկեց։ Կ'երեւայ թէ Թուրքերը Թունուզի ճամբով կը սպասեն դէնք և ռազմանիթ։ Թուրք սպաները կը ջանան տարաձայնել թէ Թուրքիա տեղի տուած չէ Իտալիոյ պատերազմական գործողութեանց առջեւ և Իտալիա պիտի հարկադրուի հեռանալ Տրիպոլսէն։ Նոյնպէս Թուրք սպաները կը ջանան Արաբները մղել որ մինչեւ վերջը չարունակեն պատերազմը, և Արաբներուն այնպէս ցոյց կուտան թէ մեր զինուորները կը բռնաբարեն կիները և մղկիները կը-րակի կուտան։ Հոմսի մէջ նոր դէպք չէ պատահած։

*** Տրիպոլսէն Մհասնեուրի կը հեռագրեն թէ հազար Թուրք կանոնաւոր զինուորներ յարձակում գործած են Պուամէլիանայի վրայ։ Իտալացիները այդ յարձակումին պատասխանած են դաշտային հրետանիով և Սիկիլիա զրահաւորին օգնութեամբ։ Թասիօբէա Թորբիրանգածը արեւելեան ծովեզերքին վրայ հանդիպած է մակոյկի մը, երբ ծով կը նետէր ռազմանիթի պարկեր։ Իսկոյն ընկրկած է զայն, մակոյկին մարդիկը գերի բռնելով։

*** Թուրք թերթի մը ըսածին նայելով, կարգ մը շրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ Իտալական նաւատաժինը նաւային ցոյց մը պիտի ընէ Մէրսինի ջուրերուն մէջ։

*** Թունուզի մէջ ծագած անկարգութիւնները Սվէյէ մէջ ալ իրենց ազդեցութիւնը գործած են։ Տեղւոյն խլամ բնակչութիւնը հրաւիրուած է Իտալացիներուն դէմ պատերազմելու, իտալական հիւպատոսարանին առջեւ ցոյցեր ընելու և հանգանակութիւն կատարելու ի նպաստ Թուրքիոյ։ Ոստիկանութիւնը հաւաքած է այդ յայտարարութիւնը։

*** Թանի Տրիպոլի Թզթակիցը նոյեմբ. 12 թուով կը հեռագրէ թէ քաղաքին չուրջը համախմբուած Արաբները կը պատրաստուին մեծ ճակատամարտ մը մղելու Իտալացիներուն դէմ։ Իտալական արշաւախումբին հրամանատարը օգնութիւն մի՛ջոցաւ իմացած ըլլալով որ Թուրք և արաբ կարեւոր ուժեր համախմբուած են, յառաջխաղացման ծրագիրը յետաձգած է։ Իտալացիները պաշտպանողական վրայ կը մնան։

*** Միտիլլէն հասած հեռագրի մը համաձայն, մութէսարիֆը յայտարարութիւն մը հրատարակելով, ժողովրդեան յանձնարարած է հանդարտ մնալ և անտեղի վախեր չունենալ, վստահացնելով որ կառավարութիւնը իր պարտքը պիտի կատարէ։

*** Իտալացիները փոքրած են Բուլիանայի (Պենկազի) մէջ զօրք հանելու ցամաքը։ Այդ դիրքին հրամանատար Հասան էֆ. 300 զինուորներու և արաբ կամաւորներու հետ եկած ուժած է Իտալացիները, որոնք չատ մարդ կորսնցուցած են։ Ցամաք եկած զինուորներուն մէկ մասը գերի բռնած է։ Հասան էֆ. սպանուած է կռուի մէջտեղ։

*** Իտալական ամբողջ մամուլը կառավարութենէն կը պահանջէ որ կարիքի եղածին չափ փութացնէ Եգէական ծովուն մէջ կատարելիք պատերազմական գործողութիւնները, որպէսզի Եւրոպան բռնացուած Թուրքիան համոզուի որ հաշտութիւն ինքէ, եթէ չուզեր որ կենսատութիւններ ծագին։ Գալով մէջ։ Նաւատորմին չարժումները բոլորովին դադրեցուցած կը պահուին, թէեւ Իթալի կ'ըսէ որ Իտալական նաւատորմը այս չաբթու Միտիլլիի առջեւ երեւան պիտի գայ։

*** Թունուզէն կը հեռագրեն թէ վերջին անկարգութեանց միջոցին սպանուած Իտալացիները առանց արարողութեան թաղուած են, նոր խուովութեանց առաջքը առնելու համար։ Ամէն կողմ հանդարտութիւն կը տիրէ, բայց նախազգուշութեան համար Ազէրէին 4000 օգնական զինուոր զրկուած է Թունուզ։

*** Ճարնալէ տ'Իթալիա կ'ըսէ թէ զերման զինուորական կցորդ հաղարապետ Վիդքէրս սա յայտարարութիւնը էրած է. «Ինչպէս Գերմանները Հէրերէրոյի ընկերները չարդեցին, այնպէս ալ Իտալացիները իրենց Արաբները։

*** Տէյլի Թէլեկրաֆի կ. Գալոյ Թզթակիցը կ'ըսէ թէ Տէրնան Օսմանցիներու կողմէ գրաւուած ըլլալու պատանական ուրը չէ հաստատուած։ Թզթակիցը դիտել կուտայ որ զանիթը տպնապի մատնուած տանն հրատարակուած է այդ յաղթութեան լուրը։ Թզթակիցն ըսածին նայելով, կառավարութիւնը իր գտնուած դժուարին կացութեան մէջ երրորդ անգամն է որ յաղթութեան լուր կը հրատարակէ, այնպէս որ ժողովուրդը ալ եւս հաւատք չպիտի ընծայէ այդ կարգի զեկոյցներու։ Թէեսիաք կ'ըսէ թէ հրատարակուած յաղթութեանցներուն կրնան չափազանցուած ըլլալ, սակայն օսմ. զինուորները քաջութեամբ ու անձնուիրութեամբ կը կռուին։

*** Պէնկազի ցամաք եկած են օդաչու սպաներ, բենց հետ ունենալով ուժը սաւառնակներ և մեծ քանակութեամբ պօմպա։ Սպաներուն մէկ մասը Տրիպոլիս պիտի երթայ։ Սաւառնակներու պօմպակները նարնջի մեծութիւն ունին և զրաւոր պայթուցիկ մը կը պարունակեն։ Պօմպան նետուած առեն միայն զսպանակը պէտք է քաշել, որպէս զի պայթի։ Հակառակ պարագային չի պայթիր։ Այդ նորագիւտ պօմպային հեղինակը տեղւոյ Զիբէլլի եւրեպ տարի առաջ զոն զացած է փորձեր ըրած առեն։

*** Լօնտոն Անձայլիզ կ'ըսէ թէ անգլիական կառավարութիւնը Իտալիոյ կողմէ իբր փոխարինութիւն առացած է Պէրքայի սանմանագլխին ընդարձակումը։ Այսպէս Եգիպտոսի ծովեզերքը երկու տարիւր մղոն պիտի աւելնայ։

ԱՌՊՈՐԱԿԱՆՆԵՐԸ

Նախապէս որոշում արուած էր ուրիշ տեղ աքսորել Տրիպոլսէն և Պէնկազիէն հոս ըներուած աքսորականները։ Առայժմ այդ որոշումը չպիտի գործադրուի։

*** Ոստիկանութիւնը ազատ է ձգեց Տրիպոլսէն հոս եկած աքսորական Բէնան փաչա և նախկին դեր-զնդապետ Իսմաք պէյ։ Կ'ըսուի թէ կառավարութիւնը նեղրում պիտի չորհէ վարչականպէս աքսորուածներուն։

ՄԱՏԵՐԱԿՈՒՏԻ ՄԸ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Կառավարութիւնը որոշեց երրորդ քանիմը ալ զրկել, Կրեվէնայէ մատրակոյին սպանութեան մասին քննուած քննութեան վրայ հսկելու համար։ Այդ քննիչն է Թիմէլէոն էֆ.։

*** Մակեդոնիոյ մէջ վերջերս Յոյներու սպաննութիւնը յանախակի դարձած ըլլալով, կառավարութիւնը որոշեց քաղաքային քննիչ մը զրկել։ Ալեմտար կ'ըսէ թէ այդ լուրը մտահոգութիւն առաջ բերած է կարգ մը չրջանակներու մէջ, քանի որ աքսորական Մուրատ պէյ ալ պիտի օգտուի առիթէ։

ԵՂԵՌՆԱԳԱՏ ԱՏԵՍԱՆԻՆ

ՆՈ ԽՍԱԳԱՏԸ

Ալեմտար և Իքտամ կ'ըսեն թէ Եղեռնագատ Ատեանին նախագահը հրաժարած է իր պաշտօնէն, մինչ «Թանին» կը տեղեկանայ թէ «Եէնի Կազէթա» ալ կը ծանուցանէ թէ ատենի մը համար պիտի չարունակէ։

ՀՐԴԵՀ

Շարաթ զիշեր, լուսնալու մօտ։ Պոլիս, Սուլթան Սուլեյման ճամբան ճանպուտ և այրեցան 6 ապարանք և 7 խանութ։ Գալֆաքէօյի մէջ նոյն գիշերը 3 տուներ այրեցան։

ԹՈՒԼԵՐՈՒՆ

Տիլրիկցի Հասան, որ Սամսոնի ճամբով Պոլիս հասած էր, Զ. թոգապետութեան պաշտօնարանը ներկայացաւ ուր բժշկական քննութեամբ հաստատուեցաւ որ քոլերայէ բռնուած էր։ Վերջերս Գալաթիոյ մէջ կասկածելի ախտանշաններով հիւանդացած անձի մը կղզիանքը միքրոպանշական քննութեան ենթարկուելով հաստատուեցաւ որ քոլերայէ վարակուած է ան։ Սկիւտարի փիսարանոցին մէջ անցեալ ուրբաթ օր մէկ դէպք պատահած է և վարակեալներէն մէկն ալ մեռած է։

ՄԵԼՄՈՒԼԻ ԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Պատերազմական Ատեանը արտոնեց Բրոսսայ թերթին վերատին հրատարակութիւնը, բաւ համարելով մինչեւ հիմա եղած դադարումը։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(Դ. ՏԱՐԻ) (ՆԻՍ՝ 15)

ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

Ժամը 11ին հաղիւ 90ի չափ երեսփոխաններ կային։ Նախագահը սփոփուած «Լօգլամա»ի սկսաւ և ժամը 11.20ին նիստը բացուեցաւ։

Մէջմէտ էֆ. դիտել տուաւ որ այս չորրորդ տարին է և սակայն հակառակ եղած դէսողութիւններուն և «Լօգլամա»ներէ վերջ գրուած որոշումներուն, ներկայ չեն գտնուիր ժողովականները։ Ինչպէս սակէ առաջ ո՞ւղեցինք ըսաւ, պէտք է որ բացակայող երեսփոխաններէն իրենց չեկած օրերու քանիը կարուի. ով որ չի գար կարելու է, հակառակ պարագային Ժողովը 80-90 հոգիով որոշումներ պիտի տայ։

Իսմայիլ (Գիւմիւլճինէ) ըսաւ թէ՝ հաներուն մէն է ասիկա։ Ժամանակ ժամանակ նախագահը, քարտուղարը և Իթթիհատ Թէրաքզիի ֆրակցիան կ'ուզեն այս կարգի զիսողութիւններով հանրային կարծիքին առջեւ ձգել այն երեսփոխանները, որոնք այս ժողովին ժամանակէն առաջ բացումը պահանջեցին։ Ասիկա անվայել բան մըն է. ասով ժողովը կ'ուզուի պզտաթիցնել և սա կարծիքը զրաւցնել տալ ժողովին մէջ թէ՝ ժողովը չաշխատիր (բողոքի ձայներ)։

Նախ.— Ժամը տասնին որոշուած է նիստը բանալ և սակայն մինչեւ տասը՝ հաղիւ 50 հոգի կայ։

Մաղիր Մայիտ և Հօճա Սապրի դիտել տուին թէ՝ չատ ժամանակ նախագահը տասը հոգիով որոշում տուած է։

Մէջմէտ կրկնեց թէ՝ իր յայտնած այս կարծիքը նոր չէ և ինքը ոեւէ նպատակ չունէր Իսմայիլ պէյի բանին նման։

Իսմայիլ (Կիւմիւլճինէ).—Ինչպէս ժամանակին գանք, երբ երթեւեկի միջոցները, չոգենաւ եւն. անկանոն են։

Նախ.— Այն ատեն յանցաւորները... չոգենաւներն են...։

Իլիաս էֆ. բեմ ելաւ իր կարդին խօսելու համար և սակայն ձայնակողմը աղմուկ բարձրացուց և չի թոյլատրեց որ խօսի։

Նախագահը յայտարարեց թէ՝ սակէ սակէ վերջ ժամը տասնին «Լօգլամա» պիտի կատարէ և պիտի կարէ ամսականները։

Ժողովական կուսակցութենէն Վահրի էֆ. դիտել տուաւ որ մինչեւ հիմա եղած աչքէ անցուին հաշուակալութեան ատենի տեղեկագիրները պիտի տեսնուի թէ՝ միայն փոքրամասնութեան պատկանող կուսակցութեան բացակայող անդամներուն ամսականները կտրուած է. իսկ մեծամասնութեան կուսակցութենէն նոյն իսկ երկու երեք ամիս բացակայող երեսփոխաններու մասին ոեւէ Իրսալիեմ չէ կատարուած (Աղմուկներ)։

Մէջմէտ էֆ. առաջարկեց այս անտեղութեան առաջքը առնելու համար, փոքրամասնութենէն յանձնաժողով մը կազմել։

Նախագահ նիստի ատենագրութիւնը կարդացուիլ ետք, ժողովը անցաւ զինուորագրութեան օրէնքին 34րդ յօդուածին վերաբերութեան։ Այս յօդուածով բոլոր զինուորական պաշտօնեաները բացի բանակին չարժման մէջ դրուած պարագային իրենց տան մէջ կը նկատուին։

Ալուշ էֆ. դիտել տուաւ որ սպայ մը չկրնար 15 տարի հրամարել զինուորութենէն, ուստի առաջարկեց զանոնք հաւասար նկատել զինքի տակ կոչուած զինուորներու և զանոնք «մուֆթ» չնկատել իրենց ընտանիքներուն։

Գուչօ էֆ.ի առաջարկը մերժուեցաւ և յօդուածը ընդունուեցաւ նոյնութեամբ։

Կարդացուեցաւ 35րդ յօդուածը, որուն տրամադրութեամբ բոլոր քաղաքային, զինուորական պաշտօնեաները, քաղաքային վարժարաններու ուսանողները և ժամարարութեան աթիւ իրենց ձայնը տուած էին Իզմիրի պատգամաւոր Նազարէթ էֆ. Ներսէսեանի և այս պարագան տեղեկագրուած էր Պատրիարքարան։ Սակայն տեղւոյն Գաւառ. ժողովը երկրորդ ժողովով մը բեկանելով այդ վճիռը, նոր ընտրութիւն կատարեց և կաթող. պատգամաւոր ընտրեց Երուանդ էֆ. Տէր Անդրէասեան։

ՔԱՂ. ԺՈՂՈՎԸ

Ազգ. Վարչութեան անդամակցութենէն գրաւորապէս իր հրաժարականը տուաւ Վարդգէս էֆ.։ Նոյնպէս իր հրաժարականը պիտի մատուցանէ Վ. Սան էֆ. Փափազեան։

ԱՅՈՒՇՆԵՐՈՒ ՏԱՐՆՈՅՑ

Մրմիրայ սրամիտ անձերու գործածութեան յատուկ, տոմարի հիմնական բարեփոխմամբ և ամիսներու, օրերու և եղանակներու պատշաճ կարգադրութեամբ, հրամանաւ տոմարական միջազգային կաճառին։

Սոյն լուրջ հրատարակութիւնը որ ճշմարիտ յեղափոխութիւն մը յառաջ պիտի բերէ օրացուցային ըմբռնումներու մէջ, աչխատասիրաց է ԵՐՕՏ։ Լոյս կը տեսնէ մէկ շաբաթէն։

ՄԱՀ

Պ. ՌԷՄԻՍ ՏԷԼՊԷՕՖԻ

Ցաւով կը ծանուցանենք մահը Սբանպուլի տէր և տնօրէն Պ. Ռէմիս Տէլպէօֆի, որ առջի զլխեր մեռաւ Ֆրանսական հիւանդանոցին մէջ, ուր բժշկական զորձողութեան ենթարկուած էր։ Անցեալ ուրբաթ օր Ֆրանսական դեսպանութիւնն այցելելով լոյս ներշչնած էր հիւանդին։ Երէկ առտու ալ Ֆրանսական դեսպանատան գործակատարը հիւանդանոց գնաց, վերջին յարգանք մը ընծայելու համար հանգուցեալին։ Պ. Ռէմիս Տէլպէօֆի մահը ընդհանուր վիշտ պատճառեց, որովհետեւ հանգուցեալը իբր կարող և պարկեշտ լրագրապետ, ամենուն համարումը չունէր։ Սբանպուլ անոր կը պարտի այսօրուան յաջողութիւնը։ Այդ թերթին սեր և անօրէնը դառնալէ առաջ խմբագրապետը եղած է և իր կանգին տանջրեցիր տարիները այդ լրագրին նուիրած է ձեռնհասօրէն։ Թուրքիոյ ազգային մասին մէջ յուսալից էր և օտարազգի լրագրապետներուն մէջ ամենէն լաւագոյնը կրնայ համարուիլ։ Պ. Ռէմիս Տէլպէօֆի լրագրութեան մէջ մտնիլէ առաջ, Լիսէ Կրէգոֆրանսէի տնօրէն եղած և բազմաթիւ աշակերտներ հասցուցած է։ Երեք տասն Ֆիկարոյի Պոլսոյ թղթակիցը եղած է։ Հանգուցեալը հայասէր էր և ամէն առթիւ իր համակրանքը ցոյց կուտար Հայերուն նկատմամբ, մէ՛ իր թերթին մէջ և թէ լարեգործական ձեռնարկներու մասնակցութեամբ։ Յուղարկաւորութիւնը այսօր տեղի պիտի ունենայ։ Այս տխուր առթիւ մեր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնենք հանգուցեալին ընտանիքին։ Սբանպուլի խմբագրութեան։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ ԱԲՇԻՊԵԼԱԳՈՍԻ ՄԷՋ

ԱԼԵՔՍԻՏՐ. ՆԱՒԵՐԸ ՀՊԹՏԻ ԱՆՑՆԵԼԻՆ

***

Իտալական նաւատորմը որոշած է Աբշիպելագոսի կղզիներուն վրայ յարձակիլ և արդէն իսկ Սամոսի առջեւ երեւան եկած է։ Օսմ. կառավարութիւնը մեծ սէրտիանց զեկուցած է թէ այդ պատճառաւ օսմ. նաւատորմը առժամայ յառաջխաղացում մը պիտի ընէ, հետեւաբար ցնոր տնօրինութիւն արդիւնած է օտար առեւտրական նաւերուն անցքը Տարտանէլլէն, որ պիտի փակուի։

ԹԵՐԹԻՍ Գ. ԷՋ

Թերթիս Գ. էջը գիտեր մեր նեղուած պանուն արգանդով թրջած ըլլալուն, հարկ եղաւ Գ. էջը ծանուցումներով լեցնել ամբողջովին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երեւանէն խումբ մը կաթող. պատուիրակներու կողմէ նոյ 12 (Ն. Տ.) թիւով հետեւեալ հեռագիրը հասաւ երէկ Պատրիարքարան։ «800,000 հայ բնակչութիւն ունեցող Երեւանի հայրապետական ընդարձակ թեմին պատուիրակներու ժողովը Հայոց Կաթողիկոսի ընտրութեան թեմական պատգամաւոր ընտրելու միջոցին, ձայներու ստուար մեծամասնութեամբ և կարուկ կերպով մերժեց Օր մանեան և կարապետ եպիսկոպոսներու թեկնածութիւնը՝ իբրեւ հակաժողովրդական հոսանքներու և ոճնգութիւններու կոչմնակից»։

*** Ասկէ զատ Էջմիածնէն պատգամ.

Ինչպէս ըսինք արդէն, ինքն էր զրեթէ յեղափոխական շարժումին բուն հիմնադիրը Սարիա հանրմին հետ և բարոյական ազդեցութիւնը չատ մեծ էր բոլոր անդամներուն վրայ։

Հաղորդը պէյ որ նախկին զինուորական մըն էր, իր քաջասրտութեան և յանդգնութեան կը միացներ նաև մեծ խոհականութիւն և իմաստութիւն մը։

Ասկէ զատ իր ազնիւ, անկեղծ ու բարեսիրտ նկարագիրը ընդհանուր համակրանքի առարկայ եղած էր։

Իր ընկերները միշտ կը Ջանային զինքը հեռու պահել վտանգաւոր գործերէ և յաճախ այդպէս մը կը կարգադրէին որ ինքը արտասահմանի մէջ անցներ ժամանակին մեծ մասը։

Բայց վերջերս ա՛լ կարելի չէր եղած պինքը հեռու պահել։ Սարիա հանրմի հետ ալ մեռած էր։ Ամենայնդեպս նոր տեսած էր որ Սարիա հանրմ, այնքան վտանգներէ անցնելէ ետքը, կրկին Պոլիս վերադարձած էր յեղափոխական գործը առաջ վարելու համար։

Ու ա՛հա այդ թանկագին անձն էր որ այժմ ընտաւորին ձեռքը կ'ինկնար ընկերի մը մատնութեամբ։

Ա՛հա այդ բանը պիտի Ջանանք հասկնալ, բաւ Սարիա հանրմ. առ այժմ ինչ որ գիտենք՝ սա է թէ ձերբակալուածին պէս Երլրդը տարուած ու հոն մէկ քանի օր պահուած է. յետոյ զինքը հեռացուցած են Երլրդէն, սակայն չգիտցուիր թէ ո՞ր է հիմա։

Ո՛չ ոստիկանութեան բանն է և ո՛չ ալ աքսոր զրկուած է, այս մասին կրնանք ապահով ըլլալ. մեր Երլրդի և Զապթիէի ընկերները որոշ կերպով կը հաստատեն ասիկա։

Կ'երեւայ որ Սուլթան Ապտ-իւլ-Համիտ մեր փախուստէն ետքը այլեւս վստահութիւն չունի իր շրջանակներուն վրայ և ո՛չ ալ իր քանտերուն ու քանտապաններուն վրայ...։

— Թերեւս զայն ծածկաբար սպաննել տուած է, բաւ Սարգը։

— Ո՛չ, այդ ոճիրը տակաւին չէ գործուած, սակայն հաւանական է որ գործուի, եթէ մենք մեր ոյժը ցոյց չի տանք և սարսափ չմատնենք Երլրդի գաղանները։

— Ուրեմն առանց ժամանակ կորսցնելու գործի սկսինք, գոչեց Սարգ որ անհամբերութենէ կ'այրէր։

— Անշուշտ պիտի սկսինք, չարունակեց Սարիա հանրմ. առ այժմ մենք մեր ուժերը հաշուելու ենք։ Ինչպէս գիտնաք՝ Սարիա հանրմի հետ ունինք Զապթիէ մը։ Ան ալ ազատ է։ Ինչպէս գիտնաք՝ Զապթիէ մը ունինք։ Ան ալ ազատ է։ Ինչպէս գիտնաք՝ Զապթիէ մը ունինք։ Ան ալ ազատ է։ Ինչպէս գիտնաք՝ Զապթիէ մը ունինք։ Ան ալ ազատ է։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՈՆԸ

198

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԵՐԼՈՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԷՍՔԷՊ ՍԱՍ

ԴԷՊԻ ԱՆԿՈՒՄ

ԳԱՂՈՒՆ Գ.

ԲՕՄԹԷՆ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

Եւ ա՛հա կ'իմացուի թէ անձնասիրը Սօֆիայի Օսմանեան քօմիտէին տուռը կը մանէ կ'ելլէ։ Այս իրողութիւնը բնականաբար ա՛լ աւելի կասկածները կ'աւելցնէր և հակոզութիւնը կը կրկնապատկուի։ Վերջապէս մեր ընկերը իր պուկար բարեկամին մի՛ջոցաւ կ'իմանայ թէ Զիա մէկ քանի անգամներ խիստ գաղտնաբար տեսակցած է Օսմանեան քօմիտէին հետ։ Ասոր վրայ, ա՛լ չկրնար համբերել և իսկոյն բացատրութիւններ կը պահանջէ Զիա փաչայէն որ խստօրէն կը պատասխանէ։ «Ո՛չ օք իրաւունք ունի իմ գործերուս խառնուելու։ Եւ ան՝ քանի մը օր ետքը Զիա փաչա անպայտ կ'ըլլայ ու այժմ կ'իմանանք որ Պոլիս եկած ու արդէն Երլրդը կը գտնուի և վերահաստատուած է իր թիկնապահի պաշտօնին մէջ։

— Լաւ, բայց մինչեւ հիմա արդեօք մատնութիւն մը ըրած է, հարցուց Արիֆ։

— Դժբախտաբար այո, պատասխանեց Սարիա հանրմ, ես թէեւ կրցայ խուսափիլ և այստեղ գալ ապաստանել, երբ իմացայ Զիայի մատնութիւնը, սակայն, ափսո՛ս, Հաղգը պէյ չկրցա օձիքը ազատել և այս միջոցիս մեր սիրելի ընկերը Ապտ-իւլ-Համիտի ճանկը ինկած է ուրիշ եօթը ընկերներու հետ...։

Այս յայտնութիւնը սոսկալի տպաւորութիւն մը գործեց Հիւսնիի, Արիֆի և Սաադքի վրայ։ Եւ ան ալ միասին զրամանքի և բարկութեան աղաղակ մը արձակեցին երբոր Հաղգրի անունը լսեցին։

— Անմիջապէս պէտք է սպաննել այդ վատ թշուառակաը, գոչեց Սաադք, և ես առանձին պիտի երթամ իմ ձեռքովս չենքը գետին փուլու, նոյնիսկ եթէ դուք ընդդիմանաք...։

— Իրաւունք չունիս այդպիսի բան մը ընելու, բաւ Սարիա ամենայն հանդարտութեամբ, այն օրէն ուր մեր կազմակերպութեան մէջ մտար այլեւս, դուն չես քու կամքիդ ու մտադրանդ տէրը...։

— Բայց ինչպէս կարելի է հաղորդել որ այդպիսի ճիւաղ մը մեր սիրելի ընկերները Ապտ-իւլ-Համիտի ձեռքը մատնէ։

— Ո՛վ բաւ թէ մենք պիտի հանդուրժենք ատոր և իրեն արժանի պատիժը չպիտանք, պատասխանեց Սարիա։

Այս խօսքերը հանդարտեցուցին նախկին խմբապետը որ յուզուած էր։

Հաղգը պէյի ձերբակալումը արդարև մեծ հարուած մըն էր գաղտնի կազմակերպութեան համար։

ԳՈՎԱԿ

ԳՈՎԱԿ ՎԱՌՆԵՆ

ԳՈՎԱԿԱՅԱԳԵՂ ՑԻՄՆԱՍՊԱՀԻՐ

Գովակ Օսմանի փառաւոր դարդարուած ոսկեհատակ ոսկեմատեան, ոսկեմատեան Օսմանի փառաւոր դարդարուած ոսկեհատակ ոսկեմատեան։ Գովակ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հաւատարիմ ազգ ունենալու ամենայն ինչ

ԼԱՉԱՐՈ ՖՐԱՆՔՈ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ՊՈԼԻՍ,
Ֆինեանոլար Եօղուշու, թիւ 31, 33, 35 եւ 37

ԲԵՐԼԻՆ, Բասամ տ'Անգաթօլի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ՝ ՂԱԼԱԹԻԱ, Եէնի Ճամի փողոց, թիւ 14, Թիւնէլիին մօտ
ՊՈԼԻՍ, Սուլթան-Համամ, թիւ 3

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

Գորգ, Նկարէն թաղթեր, Մուշամպա, Լինոլիում, Ասեղնագործուած սթօրներ, Ուղեւորութեան ծածկոյթներ
Ամէն տեսակ վարագոյրներ, Աղուս փետուրներ

10—18

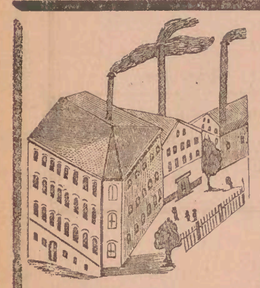

ارسلانلی بیوك موبليا فابريقەسى
لئون ژ. فريدمان
استانبول محمود پاشا نومرو ۱۰۲

لئون ژ. فريدمانك بيوك موبليا فابريقەسى، استانبولدە محمود پاشادە ۱۰۲ نومرودە كندى مالى اولان خان ايچنە نقل ايدلمشدر. كرك كندى فابريقەسندە وكرك اوروپا فابريقەلرندە اك صوك موده اوزرينە اعمال ايدلمش هردرلو موبليا و اشيانك نفاست، ظرافت ومتانتى اكلامق ايچون، بركرەمذكور مغازە وفابريقەيى زيارت ايتمك كفايت ايدەجكى محترم اهاليە عرض اولنور.

كارامسينلرك مەڭ قورقولان
لئون ژ. فريدمان
پولس، ماڭمۇت پاشا، نومرو ۱۰۲

لئون ژ. فريدمانك بيوك موبليا فابريقەسى، استانبولدە محمود پاشادە ۱۰۲ نومرودە كندى مالى اولان خان ايچنە نقل ايدلمشدر. كرك كندى فابريقەسندە وكرك اوروپا فابريقەلرندە اك صوك موده اوزرينە اعمال ايدلمش هردرلو موبليا و اشيانك نفاست، ظرافت ومتانتى اكلامق ايچون، بركرەمذكور مغازە وفابريقەيى زيارت ايتمك كفايت ايدەجكى محترم اهاليە عرض اولنور.

ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
Լ. ԷՕՆ Ժ. ՖՐԻՏՄԱՆ
ՊՈԼԻՍ, ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ, ԹԻՒ 102

Լէօն Ժ. Ֆրիտմանի կարասիներու մեծ վաճառատունը կը ծանուցանէ թէ իր սեփական խանին մէջ հաստատուած է, Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, թիւ 102. կը բաւէ այցելել այդ հաստատութիւնները, գաղափար կազմելու համար անոր ճոխ մեծերգին ու կարասիներուն այլազանութեանը վրայ, որոնց ամէնքն ալ նորաձեւ դրութեամբ պատրաստուած են թէ իր գործարանին և թէ եւրոպական գործարաններու մէջ։

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ

Ցանձնարարութիւնները մեծ խնամով կը կատարուին։ Թէ՛ փոքրաքանակ թէ մեծաքանակ վաճառում կ'ընայ։ 36—8

دمانيا سرعت واپورلرى

هرصالى وپنجشنبه وجمعه ايرتسى كونلرى (آلافرانقه ساعت ۳ ده) استانبولدن حركت ايدن ۱۲ ساعتده كوستنجەيه مواصلت ايدرلر. هرپنجشنبه كونى (الافرانقه ۳۰ ساعتده حركت ايدن واپور ۱۸ ساعتده ازميره، ۱۲ ساعتده ازميردن پيره يه وساعت ۳ ده كوستنجەيه مواصلت ايدرلر.

بوهفته ظرفنده حركت ايدەجك واپورلر.

پرنچيزاماريا	—	تشرين اول ۱۱ صالى ساعت ۳ ده	كوستنجەيه
ايمپراتول تريا	—	تشرين ارل ۱۳ پنجشنبه « ۳ ده	كوستنجەيه
داجيا	—	تشرين اول ۱۳ پنجشنبه « ۳ ده	كوستنجەيه
پرنچيزاماريا		تشرين اول ۱۵ جمعه ايرتسى	اسكندريەيه

اجتەلر: غلطەده موسيو مولر وشركاسى
استانبولده كوپرى باشنده رشاديه جادەسنده ريختيم خانده توفيق بك

Ռումբնական Շոգենաւային Ընկերութիւն

ՔԷՕՍԹԷՆՃԷԻ ԳԻԾ

Ամէն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը Կ. Պոլսէն մեկնող շոգենաւերը 12 ժամէն Քէօսթէնճէ կը հասնին։ Հինգշաբթի օրերը մեկնող շոգենաւերը 18 ժամէն Իզմիր, 12 ժամէն Իզմիրէն Պիրէան և 30 ժամէն Պիրէանէն Աղեքսանդրիա կը հասնին։ Հաղորդակցութիւն ճեպընթաց կառավտոմոբիլներուն, Պերնիի և ռումանական արագընթաց շոգեկառքերուն հետ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ-ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ ԳԻԾ

ՀՈԿՏ.

11/24 Դշ. իրիկ. ժամը 3ին «Բրինչիբկա Մարիա» դէպի Քէօսթէնճէ
13/26 Եշ. » » 3ին «Իմիս. Թրաան» դէպի Քէօսթէնճէ
13/26 Եշ. » » 3ին «Տաչիա» դէպի Քէօսթէնճէ
15/28 Շբ. » » 3ին «Բրինչիբէզա Մարիա» դէպի Իզմիր, Պիրէան և Աղեքս.

Տնտկութեանց համար դիմել ռումանական շոգենաւային ընկերութեան ընդհ. գործակալ Ռ. Հ. Միլլերի, Ղալաթիա, քարափին վրայ, և դեր գործակալ Թէվֆիգ պէյի, Պոլիս Բէյաթիէ խան, Բրեմեր խան։

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԱՂԲԱՆԻԹԵՐՈՒՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆԸ

Հողագործնե՛ր, այգեպանները, պարտիզպանները, ծառամատները, անկարկոյնե՛ր կ'ուզէ՞ք ձեր յոդնութիւնը նուազեցնել, աւելի դրամ չտալ և հարստանալ, Զիլիի նիթրատ տը սուտը գործածեցէք, որ բոլոր ամէն պարունակող բոլոր աղբանիթերուն լաւագոյնն է։ Այդ աղբանիթը տունկերուն այնպէս մեծագոյն կը կուսայ որ տունկն կողմէ կ'ուրացուի ուղղակի։ Զեզ համոզելու համար, սարեւ առաջ կը բերենք Պրուսայի երկրագործական վարժարանին անօրէն թէօտոր էֆ. Քոնսթանթինիանսի կողմէ կատարուած փորձերուն արդիւնքները.—

1910ի ՓՈՐՁԵՐԸ

Մէկ հէքթար (10000 քառ. մէթր)		ցորեն	դարի	վարսակ
Հողի տարածութեան վրայ՝ առանց ազոտի	քիլ.	750	1627	1270
» » » » սիւպէր ֆոսֆատով (առանց նիթրատ տը սուտի)	»	1125	1900	1500
Հողի տարածութեան վրայ, սիւպէրֆոսֆատով, բօթասով և նիթրատ տը սուտով	»	2000	2250	2000

1911ի ՓՈՐՁԵՐԸ

Մէկ հէքթար (10000 քառ. մէթր)		Գորտնի ցորեն	ցորեն Գոն ֆէրմիէ	ձմրան դարի	պիղծ. վարսակ
Հողի տարածութեան վրայ սիւպէրֆոսֆատով և բօթասով ազատուած	քիլ.	800	1250	1400	1300
Սիւպէրֆոսֆատով, բօթասով եւ նիթրատ տը սուտով ազատուած	»	1750	2300	2000	2000

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել Զիլիի նիթրատ տը սուտի արտադրիչներ՝ ոչ գործակալութեան գրասենեակը, Ղալաթիա, Գէորգ պէյ խան, թիւ 4, ուր պիտի կրնաք անձամբ տեսնել ուրիշ տուն կերու վրայ ձեզ բերուած արդիւնքները։ Ամէն զատ, կրնաք ձրի ստանալ նիթրատ տը սուտի նմուշ մը, անով փորձելու համար։ Նոյնպէս ձրի կը տրուի քիմիական աղբանիթերու գործածութեան ընդանակը ցոյց տուող տետրակ մը։ 26—13

ԱՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՄԻԱՅՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՄԸ
ԱՆՈՐ՝ ՈՐ ԿՈՐՍՆՑՈՒՑԱԾ Է ԻՐ ՑԵՂԷՐԱԿԱՆ ԿԱՌՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

«Անոնց համար, որոնք կը տառապին անկարողութենէ», ես պատրաստած եմ դեղ մը, որ կը բերէ նոր ուրախութիւն և յոյս։ Ես ունիմ հրաշալի դարման մը անոնց համար, որոնց «Ջիղերը» բոլորովին «քայքայուած» են զէշ ուտելութիւնները հետեւանքով կամ անկանոն պարապներու ազդեցութեան տակ։ Որպէս «ԱՄՐԻԹՈՒ» դարմանին հնարիչը՝ ես պարտք կը սեպեմ հնարաւորութիւն տալ ամէն մէկ անկարող և ջղային մարդու փորձել զայն «բոլորովին ձրիաբար», և վստահ եմ որ ան պիտի բերէ առողջութիւն և երջանկութիւն անոնց՝ որոնք լուսիսին կը տառապին։

Իմ դարմանս «բարիք մըն է ամէնուն», որովհետեւ ան կը վերականգնէ առողջութիւնը և ոյժը, բայց մանաւանդ պիտանի է հոն՝ ուր պէտք կայ զօրացնելու սեռական գործարանները, դարմանելով ամբողջ ջղային սիստէմը։ Ան կը կիրառուի մեծ յաջողութեամբ հոն՝ ուր անկարողութիւնը երեւան եկած է իբրեւ հետեւանք ոգելից ըմպելիներու, ծխախոտի չարաչար գործածութեան, թղթախաղի, սեռական չափազանցութիւններու, ինչպէս նաեւ այնպիսի ծածուկ և գէշ սովորութիւններու, որոնք վնաս կը պատճառեն սեռական կարողութեան։ Սեռական և ջղային սիստէմի վրայ վնասակար ազդեցութիւն գործող գէշ սովորութիւններու թուին կը պատկանի նաեւ թանձր թէյի կամ սուրճի չարաչար գործածութիւնը, մնունդի պակասութիւնը և այլն։ Անոնցմէ չատերուն, որոնք թէպէտ այժմ կանոնաւոր կեանք կը վարեն, բայց լուսիսին կը տառապին պատանկութեան սխալներէ, իմ դարմանս չուտով կուտայ այն երջանկութիւնը, որուն կը ձգտին այնքան բուռն կերպով։

«ԱՄՐԻԹՈՒ»ն պիտանի է ամէն տարիքի մարդոց համար։
«ԱՄՐԻԹՈՒ»ն աղբիւրն է ապաքինման։

Ան ուժ կուտայ սեսական գործարաններուն, նոր կենսունակութեան մը համար։ Այն անհաճոյ նշանները, որոնք երեւան կուգան անկարողութեան հետեւանքով, բոլորովին կ'անհետանան, չի մնար այլեւս ծանրութիւն մը գլխուն մէջ, անհանգիստ քուն, մոլամաղձոտութիւն և ուրիշ նման երեւոյթներ։

ԿԸ ՂՐԿՈՒԻ ԶՐԻԱԲԱՐ

«ԱՄՐԻԹՈՒ»ն անդամալոյծին առնակոմութիւն և պատանեկան առուգութիւն կը ներդնէ։ Ով որ յուսահատութեան մէջ ինկած է, կրնայ զրկի ինձ, կատարեալ գաղտնիութեամբ։ Ես պիտի զրկեմ իրեն այն դարմանը որ նորէն ոյժ և կառողջութիւն պիտի պարգեւէ իրեն։ Այդ արմանին գործածութեան չնորհիւ դուք 10էն 30 տարի աւելի երիտասարդացած պիտի զգաք։ «Ով որ ինձ կը դիմէ», կրնայ վստահ ըլլալ թէ լիովին քօրեկթի վերաբերումի մը պիտի հանդիպի իմ կողմէս։ Պէտք է միայն նամակ մը գրել, ներփակելով երեք հատ մէյմէկ զահեկանոց նամակագրչի (մարկայ) թղթատարի ծախքերու համար։ Ես կը զրկեմ փոքրիկ «ԱՄՐԻԹՈՒ», ինամքով փաթթուած, այնպէս որ ոչ ոք կրնայ իմանալ թէ ինչ է ձեր ստացածը։ Ինձ ուղարկուած բոլոր նամակներուն գաղտնապահութիւնը կ'ապահովեմ։

Մի՛ յապաղէք և արհամարհանքով մի՛ վերաբերիք դէպի իմ առաջարկս, այլ փութացէք օգտուիլ պատեհ առիթէն՝ դարմանուելու համար։

«Փարիէր» կ'ըսէ. «Այսուհետեւ մի՛ տառապիք, զրեցէ՛ք ինծի, և կը ստանաք այն՝ ինչ որ կը փնտռէիք»։ Հասցէ՝

ԼՕՐԱԴԵԻՕ ԳԱԲԹԷՐ, Հատուած, Թիւ 203, Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալի Փաշա խան, 49։ Կ. ՊՈԼԻՍ

ՄԷՆԻԷՐԻ - ՇՈԳՈԼԱՆ
ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ
ՀԱՄԱՐ ԱՄԵՆԷՆ ՇԱՏ ՍՊԱՌՈՂՆԷ
Օրական սպառումնէ 60,000 ֆիլօ
Փնտրեցէք Մէնիէրի Շոգոլան, կեղծ անունէ զգուշացէք։

دشمنلرك محافظه ايتمك ايستر سەكز
فقت بو صوصى قوللانكز هرايلغه ضرور دكلدر

ՏՊԱՐԱՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ"

طراش : ۱ غروش
بك اوغلنده آصمەلى مسجد نومرو ۹
« پاساژ دوروپ نومرو ۱۸

ՀԱՆՐԻՀ ԼԱՆՑ

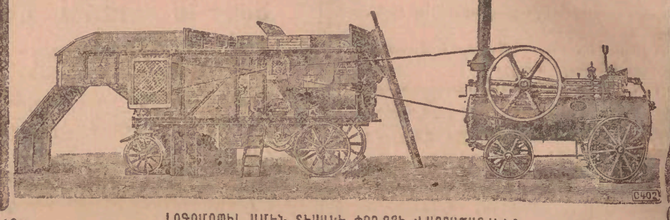

ԼՕԳՕՄՕԳԻԼ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԷ ՓՈՂՈՑԻ ՎԱՅՐԱՇԱՐԺՆԵՐ,
ԿԱՄՆԵԼՈՒ ՄԹՐԵՆԱՑ (ՄԹՆԱՇԵՆՈՒՀԱԼ)
ՑԱՐԴԸ ԿՏՐԵԼՈՎ ՀԱԿ ՇԻՆՈՂ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՖՐԻՑ ՊՐՕՔՖԻԲԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԱԼԱԹԻԱ, ՎՈՅՎՕՏԱ ԽԱՆ
մանիֆատուրա « հաֆրի لانس » فابريقەسى معمولاتى
هر جنس لوقوموتيفلر سوقاق لوقوموتيفلرى ، صمان كسوب بايله پايان ماكنەلر خرمن (باتوز) ماكنە ، امتيازلى
عموم ممالك عثمانيه اجنتەلرى فريس بروقشير وشركاسى
درسعادت قلطه وويوده خان
38-54

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
شركت تجاريه عثمانيه
SOCIÉTÉ COMMERCIALE OTTOMANE
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԴՐԱՄԵՆԵԱԿՆԵՐԸ ԱՌԱԳԱՄԱՑՈՒ ԿԵՐՊՈՎ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԱԾ ԵՆ
ՍԹԱՆՆՊՈՒԼ, ԴԱԼԹԷՐՀԷՕՂԼՈՒ ԽԱՆ

Հայկական սոյն դրամական հաստատութիւնը կ'ընէ փոխառութիւններ՝ առեւտրական առմաներու, մուրտեներու, փոխանակագիրներու, բաժնեթղթերու, պարտաթուղթերու, ապրանքներու և բեռնագիրներու վրայ։

Կուտայ չէքիր, վարկագիրներ, փոխանակագիրներ և հեռագրական վճարումի հրամաններ՝ ինչպէս Թուրքիոյ նոյնպէս աշխարհիս բոլոր մասերուն վրայ։

Կը գնէ և կը ծախէ ամէն տեսակ բաժնեթուղթեր և պարտաթուղթեր, թէ՛ մեր և թէ բոլոր օտար հրապարակներուն վրայ, ինչպէս և օտար դրամներ։

Կը գանձէ և կը զեղչէ առեւտրական առմաներ, մուրտակներ, փոխանակագիրներ, բաժնեթուղթեր և կտրօններ։

Կ'ընդունի դրամական աւանդներ նպաստաւոր պայմաններով։

Դրամատունս հաստատած է առեւտրական տեղեկութիւններու համար՝ լաւագոյն կերպով կազմակերպուած սպասարկութիւն։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

Խնայողութիւնը մեր համայնքին մեջ հաստատելու համար կ'ընդունի 25 դրուշեն սկսելով գումարներ։

Դրամատունս կը կատարէ նաեւ թէ՛ իր հաշուոյն, թէ՛ մանակցութեամբ եւ թէ ուրիշներու հաշուոյն ամէն տեսակ արդիւնաբերութիւններու և ապրանքներու գնում, վաճառում, փոխանակութիւն, ներածում և արտածում։

Կ'ընդունի ներկայացուցչութիւն թէ՛ տեղական և թէ՛ օտար տուներու։

Կը կազմէ առեւտրական և ճարտարարուեստական ընկերութիւններ և կը մանակցի անոնց։ Կ'ընէ հանրօգուտ չինութիւններ վերաբերեալ ամէն տեսակ ձեռնարկութիւններ։

عثمانلى صابون خلاصەسى
عثمانلى اثار وطن فابريقەسى ـ مصطفى ناظم ـ ماريوشچيلر جارشولى خان

اشبو صابون خلاصەسى صابون تركيرندن وصحته خادم اجزالردن مركب اولوب وجودى تطهير ايتمكده، چاشور يقامقده، اثوابلرى سيلوب تميزلمكده، هر اشيا اوزرندن كيرلرى چيقارمقده، بولاشيق قابلرى وتخته وخالى وكليم ومرمرطاشلرى وجام وامثالرينى تطهير ايتمكده، صابون وامثالندن بش وعطارلرده ودها اهون اولديغى واصلا مخلوط شيلردن مركب بولنمديغى تامين ايدرز. بقالر دفه قوتلى تعرفەسيله بولنور. مغازەمزدن دخى التور. خارجدن طلب وقوعنده مجانا نمونه كوندريلور. عثمانلى مركبلرينك ۲۲ نوعى صوك اصول وفن دائرەسنده اعمال وهرقاشه ۱۲۰ نوع خاص وثابت رنكلى بويالر بولنمقده در. صابون ومعجون بويالرى صورت مخصوصەده فابريقەزده اعمال ايدلمكده در.

ՕՃԱՌԻ ՓՈՇԻ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԱՍԱՐԸ ՎԱԹԻՆ ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՆԱԶՄԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐԲՈՒՇՃԼԱՐ, ՁԱՐԾԸԼԸ ԽԱՆ

Սոյն օճառի փոշին, քիմիական և առողջարար բաղադրութիւններով պատրաստուած, ոչ է խարդախ նիթրատ չի պարունակեր իր մէջ։ Մարմինը և ձերմակեղէնները լաւ մը կը մաքրէ, զանազան առարկաներու վրայ գտնուած բիծերը կը հանէ, խոնաւոցն անօթները, տախտակամածները, գորգերը, մարմարիոնները ապակիները և սրճնիպասպէս կը մաքրէ։ Նոյնպէս կարելի է տարաններու մէջ գործածել, գիրերը և մեք նամակները լուալու համար։ Ամէն կարգի օճառներէն հինգ անգամ աւելի զօրաւոր ըլլալով գինն ալ անոնցմէ աւան է։ Գործածութեան եղանակն ալ շատ դիւրին է և մասնաւոր թուղթերու վրայ բացատրուած է։ Զանազան տեսակ մեքենաներ, ներկեր ու ձախաձիր կը պատրաստուին այն գործարանին մէջ։ Նմուշները ձրի կը զրկուին։ 16—62